

ลิขสิทธิ์ : สถาบันพระปกเกล้า
ปี : 2563
ชื่อเรื่อง : องค์ความรู้และเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย
เมือง : กรุงเทพฯ
ภาษา : ไทย
สถานที่พิมพ์ : สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นักวิจัย : รองศาสตราจารย์ ดร. สุปรียา แก้วละเอียด
บทคัดย่อ :

ตามที่มาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้มีการตรวจสอบความจำเป็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย อันมีที่มาจากแนวคิดเรื่องการประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment หรือ RIA) โดยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและไม่สร้างภาระให้กับประชาชนเกินความจำเป็น

การเกิดขึ้นของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทำให้เกิดผลกระทบเชิงบวกต่อการตรากฎหมายในระบบของประเทศไทยในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบความจำเป็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องในกระบวนการนิติบัญญัติ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนที่ยังไม่มีความรู้และเข้าใจในเรื่องนี้อย่างเพียงพอ ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นต้องจัดทำองค์ความรู้และเครื่องมือสำหรับการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและทบทวนบทเรียนการดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของประเทศต่าง ๆ โดยครอบคลุมประเด็นเรื่องแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย แนวคิดนิติเศรษฐศาสตร์ หลักเกณฑ์ตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์และทางสังคม การจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบ และการตรวจสอบเนื้อหาในการตรากฎหมาย ประการที่สอง การนำองค์ความรู้ที่ได้ขึ้นมาจัดทำเป็นกรณีศึกษาและสื่อการเรียนการสอน ประการที่สาม การจัดทำคู่มือสำหรับการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย การศึกษาวิจัยดังกล่าวนี้เป็นรวบรวมและพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อต่อยอดความรู้ในเรื่องดังกล่าวต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างเครื่องมือให้กับผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการนิติบัญญัติ หน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย อันเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

Copyright : King Prajadhipok's Institute
Year : 2020
Title : Building knowledge and Tools for Regulatory Impact Analysis
City : Bangkok
Language : Thai
Publisher : Thammasat University Research and Consultancy Institute
Researcher : Associate Professor Dr. Supreeya Kaewla-iaad
Abstract :

To ensure that necessary and efficient laws will be implemented without burdening the daily life of the people, Article 77 of the 2017 Constitution requires the State to conduct public consultation and to appraise the tentative impacts of a law prior to its enactment. Following the mandate of the Constitution, the Act on the Rules for the Drafting of Legislation and the Evaluation of the Law 2019 has laid down further rules and procedures to conduct a regulatory necessity assessment, a regulatory impact appraisal and a public consultation. The underlying spirit in both Article 77 and its derivative Act resonates the global idea of Regulatory Impact Assessment or RIA.

While Article 77 is imbued with the ambition to improve the whole law-making process in Thailand, the implementation of the Article has been proved to be challenging since the government agencies, the legislators and the public sector lack sufficient knowledge and know-how to perform an effective RIA. In order to overcome this challenge, this research aims to create a comprehensive body of knowledge covering both theoretical and practical matters necessary for the successful implementation of the Article. The research will, first, provide an overview of RIA, including its theory, methods and receptions in foreign countries, and a compliance guideline for the Act on the Rules for the Drafting of Legislation and the Evaluation of the Law 2019. Secondly, the research will write a case study and other learning materials, supplementing the theoretical knowledge. Lastly, the research will produce a handbook on conducting an RIA. Overall, this research aims to build an intellectual foundation on RIA for further research and future development, as well as to provide essential tools for practitioners involving in the business of law-making to be able to perform an RIA, thereby accomplishing the goal of Article 77 of the 2017 Constitution.